

IHMINEN, YMPÄRISTÖ JA KULTTUURI

Johdatus ympäristön historiaan

MUU MAAILMA

**ESI-
HISTORIA**

HISTORIA

Vanha aika

Keskiaika

Uusi aika

Muinaisuus

Antiikki

-4000

-3000

-2000

-1000

1

1000

2000

ESIHISTORIA

SUOMI

Keskiaika

Uusi aika

HISTORIA

MISTÄ REVITTY ELANTO?

1. Keräily- ja pyyntikulttuuri
2. Viljelykulttuuri
3. Teollinen kulttuuri
4. Kestävä kehitys?

ESIHISTORIA – VAIKEA TUTKIA

- Kivikauden ihmisen ”pään sisään” sukeltaminen vaikeaa, kun ei ole olemassa kirjoitettuja lähteitä
- Apuna päättelyssä:
  - Taide
  - Hautaukset
  - Pääkallot (puheen kehitys)
  - Esinelöydöt
- Johtopäätökset osin hyvinkin ristiriitaisia

HOMO SAPIENS

- Uskonto – elämä jatkuu kuoleman jälkeen
  - Yhteisö – suku tai heimo
  - Hedelmällisyyskultti
  - Metsästysmagia
  - Stonehenge (ym.) – astrologia
- Kun ensimmäiset kirjalliset lähteet ilmaantuvat, ne käsittelevät jo kehittyneitä, ”valmiita” uskonnollisia aiheita
- Todennäköisesti jumaltarustot huomattavasti kirjoitustaitoa vanhempi ilmiö

KERÄILY JA PYYNTI

- Kivikauden ihmisen elämäntapa
- Heimo tyhjensi yhden alueen ruuasta ja siirtyi sitten toiselle → liikkuva elämäntapa
- Yhden ihmisen elättämiseen tarvittiin useita neliökilometrejä luontoa
- Ruuan hankinta-alueen laajuus rajoitti:
  1. Heimon kokoa (40 – 50 henkeä)
  2. Ihmisten määrää maapallolla (5 – 10 milj.)

HENGISSÄ PYSYMINEN?

- Metsästys ja keräily tarjoaa normaalisti pienellä työmäärällä riittävän ravinnon
- Kulttuuri palveli yhteisön selviämistä
  - Esim. taide oli osa metsästysrituaaleja
- Heimon kokoa säädeltiin huonoina ruokavuosina:
  1. Jättämällä vanhukset heitteille
  2. Tappamalla pikkulapsia

